

SUNDHEDSSTYRELSEN

Videnscenter for værdig ældrepleje

Seminar 4 Pårørende i den værdige ældrepleje Steen Kabel

29. november 2018

Værdighed i ældreplejen – hvorfor og
hvordan?

Pårørende i den værdige ældrepleje

Værdighed i ældreplejen

Sundhedsstyrelsen

Konference 29. november 2018

Hotel Park - Middelfart

Seniorkonsulent Steen Kabel

Samarbejde med pårørende

”I stedet for at fortælle mig, hvad jeg skal gøre med mit liv, så spurgte de mig, hvordan JEG havde det, og hvad JEG havde brug for. Og jeg har aldrig før oplevet noget lignende i mit liv”.

*Linda Hulk Bækgaard
Bruger af Fundamentet*

”Vi skal tilpasse os til de unge, der kommer ind ad døren og ikke omvendt”.

*Brian Rasmussen
Medarbejder i Fundamentet*

Pårørendes situation

Pårørendes situation

Undersøgelser viser, at det er en stor både fysisk, psykisk og social belastning at være ægtefælle til en person med demens.

Af Sundheds- og Ældreministeriets statusrapport fremgår det, at:

- Ægtefæller eller samleverer bruger i gennemsnit seks timer om dagen på at pleje og passe deres familiemedlemmer med demens.
- Pårørende til mennesker med demens går oftere til læge og tager mere receptpligtig medicin end andre mennesker i samme aldersgrupper på grund af den psykiske belastning.
- Pårørende til mennesker med demens har øget risiko for at udvikle alvorlig somatisk sygdom og psykiske symptomer som depression.
- Pårørende til mennesker med demens føler sig ensomme.
- Pårørende til mennesker med demens har en højere dødelighed end andre mennesker.

Sundheds- og Ældreministeriet

Statusrapport på demensområdet i Danmark/2016

Pårørendes situation

Charter for Pårørendesamarbejde

10 forudsætninger for, at du kan have et godt liv som pårørende:

1. Du har mulighed for at leve så normalt et liv som muligt.
2. Du bliver lyttet til og oplever, at din mening og dine behov tages alvorligt.
3. Din indsats som pårørende bliver værdsat og respekteret.
4. Myndigheder og fagpersoner er interesserede i dit ve og vel.
5. Der findes trygge alternativer til din hjælp.
6. Du har mulighed for at holde en pause og gøre noget for dig selv.
7. Du kan få viden om, hvordan sygdommen påvirker dig.
8. Du har mulighed for at møde andre i samme situation.
9. Du nemt kan komme i kontakt med myndigheder og medarbejdere.
10. Dit arbejde ikke påvirkes mere end højst nødvendigt.

Hvad siger pårørende selv?

Hvad siger de pårørende selv?

”

Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg synes, det har været hårdt at være ægtefælle til en person med demens. De første år efter, at min mand havde fået diagnosen, gik det meget fint, fordi han havde noget meningsfuldt at tage sig til.

Men så begyndte det at blive svært efterhånden som sygdommen udviklede sig – ikke mindst, da jeg skulle tage beslutningen om, at han skulle flytte på plejehjem. Og det var en meget svær tid på plejehjemmet, fordi personalet ikke helt forstod, hvordan vi havde det hver især.

Så når jeg ser tilbage på forløbet, så har det langt hen ad vejen været et 24/7 job – og det har kostet kræfter. Mange kræfter”.

*Ægtefælle
til person med demens*

Hvad siger de pårørende selv?

”

På et tidspunkt blev belastningen så stor, at jeg faldt om på gulvet derhjemme. Og så holder det ikke længere. Det var ikke anstændigt for min mand, fordi han blev meget utryk og bange. Så derfor var der ingen vej uden om. Jeg var nødt til at tage beslutningen om, at han skulle flytte på plejehjem.

Det var en svær beslutning, fordi han ikke ville flytte. Men jeg har altid vidst, at den dag ville komme – lige siden han fik sin diagnose. Så sorgen ligger egentlig ikke så meget i, at han skulle flytte på plejehjem. Sorgen ligger i, at han fik demens. Plejehjemmet var bare en naturlig konsekvens af hans sygdom”.

*Ægtefælle
til person med demens*

Hvad siger de pårørende selv

”

Det var en meget svær beslutning at træffe, at min mand skulle flytte på plejehjem. Men det var heldigvis en fælles beslutning – så det gjorde det lettere. Og efter en tilvænningsperiode har vi fundet os til rette i vores nye liv.

Han har fået sin faste hverdag, og jeg har fået et helt nyt liv – og så har vi stadig vores fælles liv, når jeg besøger ham. Det fungerer rigtig godt for os, og vi er enige om, at det har givet os det frirum, vi begge har brug for”.

*Ægtefælle
til person med demens*

Hvad siger de pårørende selv?

”Det aller vigtigste for mig er, at de passer godt på min mor og giver hende al den omsorg, hun har brug for. Men jeg må sige, at jeg synes, det kniber nogle gange.

Jeg oplever alt for ofte, at hun sidder alene og rokker i en stol, når jeg kommer på besøg. Det gør mig ked af det – for jeg synes ikke, at der sker noget meningsfyldt for hende. Hun sidder bare der i sin stol dagen lang.

Men der er simpelthen ikke personale nok til at give beboerne et godt, aktivt og værdigt liv”.

*Datter
til mor med demens*

Perspektivet

- ud fra ligevægtsmodellen

Ligevægtsmodellen

Perspektivet

Systemperspektivet

Lovgivningen
Politiske beslutninger
Organisatoriske rammer
Faglige kompetencer
Personalets personlighed

Pårørendeperspektivet

Familiære situation
Psykiske tilstand
Fysiske tilstand
Sociale kontekst

Perspektivet

Karakteristika for systemperspektivet ift.:

- Lovgivningen – serviceloven, sundhedsloven, lov om magtanvendelse mv.
- Politiske beslutninger – nationale, regionale og kommunale
- Organisatoriske rammer – ledelse, organiseringen af arbejdet, mødetider, arbejdsmiljø mv.
- Faglige kompetencer – uddannelse, efteruddannelse mv.
- Personalets personlighed – den personlige tilgang
- Med mere

Ligevægtsmodellen

Perspektivet

Systemperspektivet

Lovgivningen
Politiske beslutninger
Organisatoriske rammer
Faglige kompetencer
Personalets personlighed

Pårørendeperspektivet

Familiære situation
Psykiske tilstand
Fysiske tilstand
Sociale kontekst

Perspektivskiftet

Karakteristika for pårørendeperspektivet ift.:

- Den familiære situation – samspillet i familien ift. børn, svigerbørn, børnebørn mv.
- Den psykiske tilstand – den enkelte pårørendes personlige situation, tab af den nære relation, rolleskift, kærlighed, seksualitet mv.
- Den fysiske tilstand – sygdomme, træthed, søvnmangel, udbrændthed mv.
- Den sociale kontekst – arbejde, venner, fritidsliv mv.
- Med mere

Ligevægtsmodellen

Perspektivskiftet

Systemperspektivet

Lovgivningen
Politiske beslutninger
Organisatoriske rammer
Faglige kompetencer
Personalets personlighed

Pårørendeperspektivet

Familiære situation
Psykiske tilstand
Fysiske tilstand
Sociale kontekst

Perspektivskiftet

Perspektivskiftet giver mulighed for at:

- Gøre organisationens rammer og vilkår tydelige.
- Afstemme forventninger til hinanden ift. muligheder, roller og ansvar.
- Pårørende føler sig set, hørt og lyttet til – hvilket giver en følelse af anerkendelse.
- Pårørende oplever, at de bliver inddraget og har en vis grad af medindflydelse – hvis de ønsker det.
- Personalet og pårørende kan skabe en ligeværdig kommunikation med hinanden.
- Pårørende kan få bearbejdet deres følelser – herunder også de forbudte følelser.

Perspektivskiftet

Det gode pårørendesamarbejde bliver skabt, når der er en ligevægt i mødet mellem systemperspektivet og pårørendeperspektivet.

Det bygger nemlig på:

- Gensidighed
- Ligeværdighed
- Respekt

Tak for ordet

